

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, професора **Ткач Марії Михайлівни**
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

ВАН ІНАНЬ

**«Методика формування стилю педагогічного спілкування майбутніх
учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором»,**
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю
014 Середня освіта (музичне мистецтво)

У результаті опрацювання дисертаційного дослідження Ван Інань, яке присвячено вивченню актуальної проблеми формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором, нами було встановлено обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, що забезпечено коректним використанням відповідних методів, наукових підходів та педагогічних принципів.

Відповідно до логіки проведення дослідження дисертанткою на різних етапах проведення наукового пошуку доцільно був використаний комплекс взаємодоповнюючих дослідницьких методів, серед яких: теоретичні методи (науково-теоретичний аналіз та порівняння філософських, психолого-педагогічних, музично-педагогічних, мистецтвознавчих джерел; систематизація, синтез та узагальнення теоретичних та методичних даних, системно-структурний тощо); методи моделювання; група емпіричних методів (анкетування, бесіди, спостереження, педагогічний експеримент та ін.); а також методи математичної статистики для обробки й аналізу одержаних даних та їх порівняння із вихідними положеннями.

Для встановлення цілісної методологічної рамки дослідження дисертанткою в роботі було застосовано сукупність наукових *підходів*: компетентністний, комунікативний, діалогічний, міждисциплінарний, ситуаційний, акмеологічний, які забезпечили отримання різнопланових характеристик досліджуваного педагогічного явища. Концептуальною основою формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання виступили розроблені авторкою *принципи*, а саме: творчої та емоційної взаємодії; діалогізації; орієнтованості на музично-естетичне спрямування навчання; орієнтованості на управління емоційно-естетичними станами у процесів навчання та у практичній діяльності; відповідності між рівнем музичного розвитку та диригентської підготовки і можливостями його практичної реалізації з урахуванням особистої творчої індивідуальності.

Актуальність обраної дисертанткою проблеми не викликає сумнівів, оскільки сучасні гуманістичні тенденції розвитку вищої мистецької освіти потребують різнобічного підходу до удосконалення її змісту для вирішення завдань якісної фахової підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Важливого значення в сучасних умовах набуває диригентсько-хорова підготовка студентів факультетів мистецтв, яка передбачає можливості для загального музичного розвитку фахівця, розширює його виконавські можливості, створює умови для опанування різними видами педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором, які в цілому забезпечують зростання його професійної майстерності. Саме вокально-хорова діяльність виступає важливим засобом самореалізації особистості, що є базовим для прояву педагогічного спілкування творчої особистості. У зв'язку з цим, актуалізується роль формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва.

З огляду на викладене вважаємо, що проблема формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором є актуальною та зумовлена сучасними вимогами до підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю.

Наукова новизна одержаних результатів. Здобувачкою здійснено низку послідовних дій щодо досліджуваного педагогічного явища, а саме, *вперше:*

розроблено методiku формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором та експериментально перевірено її ефективність; розкрито сутність і зміст, визначено компоненту структуру стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором; схарактеризовано критерії, показники та рівні сформованості означеного феномена, визначено принципи та обґрунтовано педагогічні умови;

уточнено науково-теоретичну сутність, зміст, структуру споріднених понять: «стиль педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором», «педагогічне спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором» й визначено складові та специфіку категорій «педагогічне спілкування» і «стиль педагогічного спілкування»;

удосконалено форми та методи, які спрямовані на формування стилю педагогічного спілкування, що включає становлення особистості майбутніх учителів музичного мистецтва відповідно до вимог сучасності;

подальшого розвитку набули науково-педагогічні ідеї щодо формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного

мистецтва у процесі роботи з хором як важливої складової їх фахової підготовки.

Новизна полягає в авторській інтерпретації поняття «стиль педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором» як гнучкої системи способів творчої самореалізації у вокально-хоровій діяльності, що визначається характерними ознаками педагогічного мислення, культури, освіченості, особливостями поведінки і виявляється як індивідуальна своєрідність художньо-комунікативної діяльності, спрямованої на встановлення творчої взаємодії між її учасниками, результатом і показником ефективності якої є творчий продукт – це інтерпретація художнього образу під час публічного виконання музичного твору.

Наукомісткий та міждисциплінарний потенціал досліджуваного феномена скерував дисертантку до обґрунтування *організаційно-методичної моделі*, яка комплексно охоплює зазначені вище підходи та принципи, структуру означеного феномена (мотиваційно-вольовий, когнітивно-світоглядний, комунікативно-творчий компоненти), критерії (ступінь сформованості спонукальних мотивів та вольової спрямованості на результативність педагогічного спілкування у диригентсько-хоровій діяльності; ступінь сформованості когнітивної сфери і фахової свідомості та самооцінки; міра здатності до ефективного педагогічного спілкування у процесі роботи з хором), педагогічні умови (застосування інноваційних форм і методів навчання, в тому числі інтерактивних; створення професійного музично-творчого середовища для повного самовираження і самоствердження студента у процесі диригентсько-хорової діяльності; забезпечення інтегративних міжкафедральних зв'язків у процесі навчання), етапи формування експерименту (адаптаційно-стимулювальний, пізнавально-корекційний, рефлексивно-творчий), методи (словесні, наочні, аналітичні, інтерактивні, методи художньо-педагогічного впливу, дієво-практичні методи), що в цілому представляє повний технологічний цикл.

Зазначена модель передбачає освітню траєкторію фахової підготовки студентів факультетів мистецтв університетів, спрямовану на підвищення індивідуального рівня їхнього музичного розвитку та досвіду педагогічного спілкування, що сприяє формуванню власного стилю педагогічного спілкування у процесі роботи з хором.

У процесі проведення дослідно-експериментальної роботи дисертанткою була встановлена критеріально-показникова система формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором, визначено *рівні* сформованості

означеного феномена, а саме: високий, середній та низький, яким надано якісні та кількісні характеристики.

Вірогідність розроблених дисертантом принципів, педагогічних умов, методів, прийомів та етапів формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором підтверджено статистичною обробкою результатів експериментального дослідження. Порівняльний аналіз рівнів сформованості стилю педагогічного спілкування у студентів експериментальної і контрольної груп до і після проведення дослідно-експериментальної роботи дозволив встановити позитивну динаміку в експериментальній групі, що свідчить про ефективність розробленої методики й доцільність її впровадження у процес фахової підготовки студентів факультетів мистецтв.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. У своїй роботі авторці вдалося реалізувати мету та виконати всі визначені завдання дослідження. Подальшого розвитку, систематизації та конкретизації набули науково-педагогічні ідеї щодо формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором як важливої складової їх фахової підготовки.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його практичні висновки та отримані експериментальні дані можуть бути використані викладачами мистецьких шкіл та вчителями музичного мистецтва закладів загальної середньої освіти у їх практичній діяльності з метою встановлення взаємин творчої взаємодії з учнями-хористами, керівниками вокально-хорових гуртків закладів позашкільної освіти, викладачами ЗВО (на заняттях з дисциплін диригентсько-хорового циклу), студентами мистецьких спеціальностей з метою самоосвіти та при підготовці до виробничої практики, для написання магістерських та бакалаврських робіт.

Дисертація викладена науковим стилем, доступною мовою, в логічній послідовності, з критичним аналізом та висновками. Дисертаційна робота структурована традиційним чином: складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел до кожного розділу та додатків.

Основні теоретичні положення та результати дисертаційної роботи повною мірою відображені у 7 наукових публікаціях, серед яких 3 публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародних виданнях, 3 праці апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

Дисертаційне дослідження Ван Їнань на тему: «Методика формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у

вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент -

кандидат педагогічних наук, професор,

завідувачка кафедри теорії музики

та естрадного мистецтва

факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

УДУ імені Михайла Драгоманова

Підпис _____ **Марія ТКАЧ**
Посада: зав. канцелярією Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
Підпис _____ 20__ р.